

PŘEHLED VÝZKUMŮ

51

Brno 2010

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis *Peer-reviewed journal*

Ročník 51
Volume 51

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Jiří Juchelka, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Bronzové artefakty nalezené v depotech na hradišti „Tabulová hora“
u Klentnice. Srov. studii A. Navrátila. Foto J. Špaček.
*A foto of bronze artifacts found in hoards in the hill fort „Tabulová
hora“ near Klentnice. See the study of A. Navrátil. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2010

Copyright ©2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Resumé

Whereas earlier records mention a layer of fossil faunal material located deep below the actual village of Milovice, it was not until June 2009, after the collapse of a road into old cellars below, that these layers were approached archaeologically. A thick complex of Gravettian cultural layers lies in loess, five meters below surface. We divided the stratigraphic horizons into sublayers and features such as a hearth, small kettle-shaped pits, and a deposit of mammoth tusks. The archaeozoological record is dominated by mammoth, reindeer and wolf, and also includes a variety of faunal, microfaunal and malacofaunal species. The bones are fragmented and some of the small fragments were burnt. The lithic industry, made of flint and radiolarite, is composed of burins, backed artifacts, microliths, and endscrapers, and supplemented by coarse-material artifacts. In addition, the site yielded fragments of ochre, Tertiary shells, fragments of ivory tools (some with simple incisions and engravings), and numerous pellets of burnt clay (some of them intentionally shaped). In contrast to other Gravettian sites of the Dolní Věstonice–Pavlov–Milovice area, situated higher on the Pavlovské Hills slopes, Milovice IV is located at a lower elevation, at the bottom of a side-valley. The site is situated near a river floodplain and the moister environment is partly reflected in the faunal composition.

MLADEČ (OKR. OLOMOUC)

Mladečské jeskyně, lokalita Ic. Pleistocén.

Na jaře 2009 ohlásil A. Komaško Správě Mladečských jeskyní nový nález pleistocenní fauny ze zadních částí Puklinové chodby v severovýchodní části tohoto jeskynního komplexu. Nález pochází ze dvou rovnoběžných koridorů, vzniklých rozšířením mírně ukloněných vertikálních puklin. Jejich sedimentární výplň tvoří načervenalé až hnědošedé jílovité sedimenty, redeponované z vyšších poloh a ukládané na bázi obou koridorů. Vzorky sedimentů, které jsme na místě odebrali a proplavili, obsahují černý stěrčik (do 1 cm) a obdobně drobnotvaré fragmenty pleistocenní savčí fauny, blíže neurčitelné. Nejvýznamnější nález představuje fragment střední části klu pleistocenního chobotnatce, druhově neurčitelného (a to ani podle struktury klu na příčném výbrusu). Podle stupně fosilizace předpokládáme, že tato fauna je starší než poslední glaciál.

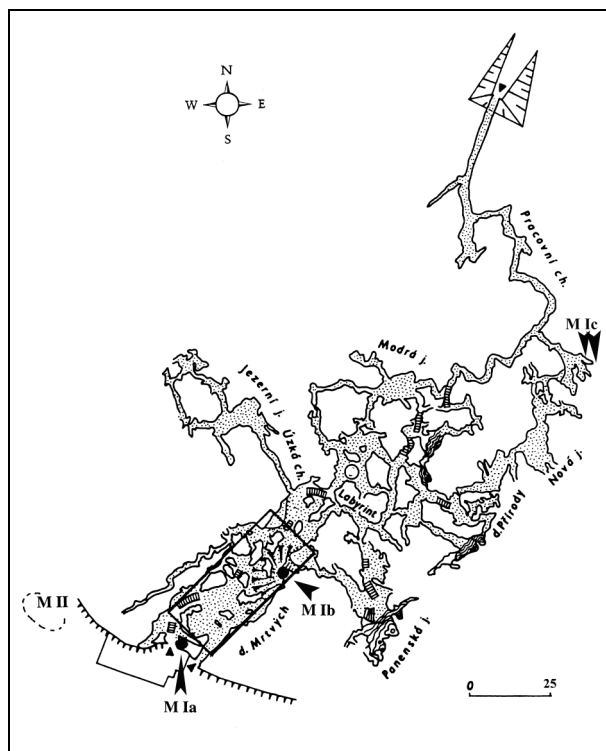
Předběžně lze konstatovat, že do členitého systému Mladečských jeskyní (lokalita I) nyní zapojujeme novou fosiliferou polohu – Ic. Znovu ilustruje vertikální transport sedimentů a osteologického materiálu, který je typický pro celý tento jeskynní komplex.

Za konzultaci děkuji M. Nývltové Fišákové a R. Musilovi.

Jiří Svoboda

Resumé

Field research in the subterranean complex of the Mladeč Caves (site I) adds a new fossiliferous sub-site, num-

Obr. 28. Plán Mladečských jeskyní s vyznačením fosiliferých lokalit Mladeč Ia–c a Mladeč II.

Fig. 28. Plan of the Mladeč Caves showing location of the fossiliferous sites Mladeč Ia–c and Mladeč II.

bered Ic. This sub-site demonstrates redeposition of sediments together with Pleistocene faunal fragments along vertical fissures, a phenomenon typical for the whole cave complex. A more precise determination and dating of the recorded faunal fragments is not possible; based on the degree of fossilisation it probably predates the Last Glaciation.

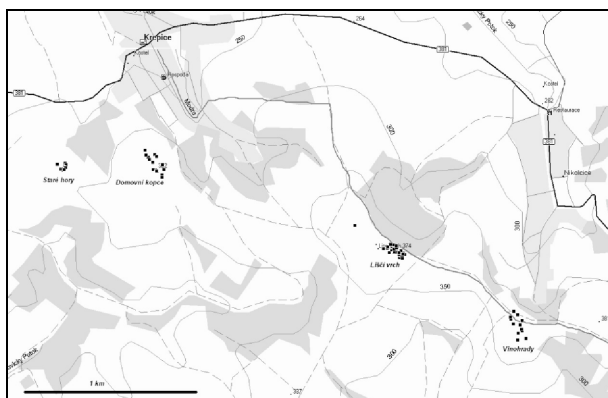
MOKRÁ–HORÁKOV (K. Ú. MOKRÁ U BRNA, OKR. BRNO–VENKOV)

„Spálená seč“, „Nad Studénčným“. Západní a Prostřední lomy Mokrá. Mladý paleolit. Stanice. Povrchový sběr.

V letech 2008–2009 byly na skryté ploše v předpolí těžebního prostoru velkolomu Mokrá nasbírány dvě drobné kolekce kamenných štípaných artefaktů z období paleolitu. První plochu (Spálená seč) bylo možné ztotožnit s nalezištěm Mokrá–lom IX a druhou (Nad Studénčným) s nalezištěm Mokrá–lom X (více k lokalizaci Kos 2006, 12).

Jednalo se o bílé a šedě patinované drobnotvaré kusy (rohovce a pazourky?), jež nebylo možné blíže kulturně zařadit (rámcově mladý paleolit). V některých zlomcích bylo možné identifikovat zlomek rydla (Spálená seč), mikročepelí (Spálená seč, Nad Studénčným) a reziduum jádra (Spálená seč). Dva nepatinované ústěpy mohou náležet některé z kultur mladšího pravěku (Nad Studénčným; MMK?). Popsané nálezy rozšiřují dosud získanou kolekci z prostoru lomu Mokrá (Škrdla, Kuča, Schenk 2009).

Petr Kos

Obr. 29. Křepice a Nikolčice. Lokalizace nálezů.
Fig. 29. Křepice a Nikolčice. Location of finds.

Literatura

- Kos, P. 2006:** Paleolit. In: M. Čížmář, K. Geislerová (eds.): *Výzkumy – Ausgrabungen 1999–2004*, Brno, 11–12.
- Škrdla, P., Kuča, M., Schenk, Z. 2009:** Mokrá-Horákov (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno–venkov). *Přehled výzkumů* 50, 234–235.

Resumé

Collections of Upper Paleolithic and Neolithic artifacts were obtained from two findspots at Mokrá quarry.

NIKOLČICE (OKR. BŘECLAV)

„Liščí vrch“. Aurignacien? Sídliště. Povrchový průzkum.

Lokalita byla objevena v rámci terénních prospekcí zaměřených na vyhledání dosud neznámých paleolitických lokalit na podzim 2009 (obr. 29). Zaměření lokality (včetně zaměření polohy všech nálezů) bylo provedeno pomocí ručního GPS přijímače. Pomyslný střed zjištěného rozptylu nálezů má souřadnici 48°59,292' N, 16°44,442' E (WGS-84) a koncentrace nálezů má tvar protáhlé elipsy s délkou delší osy 125 m (orientované ve směru severozápad–jihovýchod a kopírující temeno návrší) a kratší osy 60 m. Nálezy byly získány v prostoru vrcholové plošiny jihovýchodně kóty Liščí vrch (374,6 m) v rozsahu nadmořských výšek 372–374 m.

V místě nálezů je podle Geologické mapy (list 34-21 Hustopeče; Stráník, Havlíček 2000) podloží tvořeno sprašemi a sprašovými hlínami. Na povrchu artefaktů ale nebyly zjištěny stopy vysráženého uhličitanu vápenatého, který by indikoval možnost nálezů artefaktů v intaktních sedimentech.

Lokalita dosud poskytla 28 paleolitických a 3 postpaleolitické nálezy. Kolekce paleolitických nálezů je vyrobena převážně z moravských rohovců. Zastoupeny jsou rohovec typu Krumlovský les (13 ks), rohovec typu Stránská skála (4 ks), křídový spongiový rohovec (2 ks) a lokální menilitový rohovec (1 ks). Eratický silicit je přítomen 6 kusy. Surovina dvou artefaktů je z důvodu pře-

pálení neurčená. Technologické spektrum kolekce je tvořeno mikrojádro, 12 úštěpy, 2 mikroúštěpky, 5 zlomky, zlomkem čepele, zlomkem mikročepele, 2 úštěpy s místní retuší a 4 nástroji. Kolekce nástrojů je tvořena rydlem na proximálním konci čepele (obr. 30:4), škrabadlem (obr. 30:3), drásadlem (obr. 30:5), zlomkem retušované čepele (obr. 30:2) a zlomkem mikročepele s otupeným bokem (obr. 30:1).

„Vinořady“. Aurignacien. Sídliště. Povrchový průzkum.

Lokalita byla objevena v rámci terénních prospekcí zaměřených na vyhledání dosud neznámých paleolitických lokalit na podzim 2009. Zaměření lokality (včetně zaměření polohy všech nálezů) bylo provedeno pomocí ručního GPS přijímače. Pomyslný střed zjištěného rozptylu nálezů má souřadnici 48°59,044' N, 16°45,061' E (WGS-84) a koncentrace nálezů má tvar protáhlé elipsy s délkou delší osy 180 m (orientované ve směru sever–jih a kopírující temeno návrší) a kratší osy 70 m. Nálezy byly získány v rozsahu nadmořských výšek 360–368 m.

Na povrchu pole jsou patrné vyorávané podložní sedimenty, kterými jsou podle Geologické mapy (list 34-21 Hustopeče; Stráník, Havlíček 2000) horniny psamiticko-pelitické facie ždánicko-hustopečského souvrství (egger-eggenburg). Na dvou artefaktech jsou stopy vysráženého uhličitanu vápenatého, jehož zdrojem jsou spíše podložní, předkvartérní, na vápník bohaté sedimenty než spraš, kterou jsme na sledovaném území nezachytili.

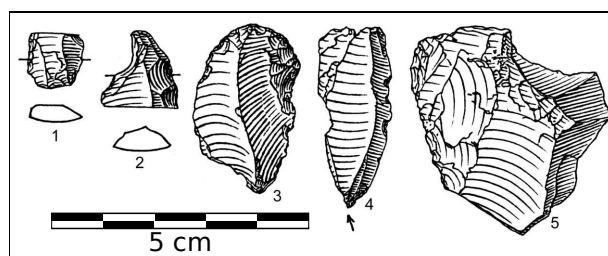
Lokalita dosud poskytla 11 paleolitických artefaktů a další 3 postpaleolitické artefakty. Paleolitické artefakty jsou vyrobeny převážně z moravských rohovců. Zastoupeny jsou rohovec typu Krumlovský les (5 ks), křídový spongiový rohovec (3 ks) a rohovec typu Boršice (1 ks). Eratický silicit je přítomen 2 kusy. Technologické spektrum kolekce je tvořeno 2 jádry (obr. 31:4), 3 mikrojádry (obr. 31:2), 2 úštěpy, zlomkem čepele, zlomkem a dvěma nástroji – strmě retušovaným škrabadlem (obr. 31:1) a rydlem (obr. 31:3).

„Sady“. Mladý paleolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum. Nálezy nezvěstné.

Podle ústního sdělení J. Němečka byly paleolitické artefakty nalezeny i na terasách vinohradu v trati Sady. Prostor je ale nyní zatravněn, a tudíž informaci není možné ověřit.

Závěr

Při cílené povrchové prospekci, která se zaměřila na předem vytipované potenciální polohy, byly objeveny dvě nové lokality z počátku mladého paleolitu (obr. 29), vzhledem k charakteru nálezů nejspíše aurig-

Obr. 30. Nikolčice-Liščí vrch. Vybrané nálezy.
Fig. 30. Nikolčice-Liščí vrch. Selected finds.